

Bolgár NTSZ-küldöttség

A bulgáriai műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének, az NTSZ-nek Sztara Zagora-i szervezete háromtagú delegációja látogatott Csongrád megyébe. A küldöttség vezetője Russi Dinev, a Sztara Zagora megyei pártbizottság titkára, az NTSZ megyei szervezetének elnöke; tagjai Ivan Iskrov, a közigazdászok egyesületének elnöke és dr. Blagovesta Popova, az NTSZ megyei szervezetének osztályvezetője. A bolgár küldöttség az MTESZ megyei szervezetének vezetőivel folytatott tárgyalásokat a két megyei szervezet további együttműködéséről.

A vendégek négy napos Csongrád megyei tartózkodásuk során megtekintették Szegedet, ellátogattak a konvergenciába és a csongrádi bútorgyárra.

A két szervezet együttműködése immár hat éves múltira tekinthet vissza. A mostani megbeszélések után újabb két évre szóló munkaprogramot dolgoztak ki, amely egyebek között a kölcsönös

tapasztalatcserét is rögzíti. Eszerint a következő két esztendőben (1983. július 30-ig) Csongrád megyéből 99-en látogatnak el a bulgáriai testvérszervezethez, s összesen 495 munkanapot töltenek ki. Bulgáriából pedig 83-an jönnek 415 munkanapra a MTESZ Csongrád megyei szervezetéhez tapasztalatcserére.

Az együttműködési megállapodás ünnepélyes aláírására tegnap került sor Szegeden, a Technika Házában. A bolgár küldöttség mellett az egyezményt az MTESZ Csongrád megyei szervezete részéről dr. Fejes Pál elnök, Nagy Ernő titkár és Hunyadi Lászlóné ügyvezető titkár írta alá.

A bolgár küldöttség vezetőjével, Russi Dinevvel, szegedi tartózkodása során megbeszélést folytatott Berta István, a Szeged városi pártbizottság titkára. A delegáció vezetőjét tegnap, a megállapodás aláírása után fogadta Török József, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára.

Magyar gyermekek sikerei

A magyar gyermekek rajzai ismét sikeresen szerepeltek nemzetközi gyermekrajzkiállításokon. Indiában a 31. Shankar nemzetközi gyermekrajzkiállításán és -versenyen bemutatott csaknem 300 magyar gyermek alkotása közül 29-et díjaztak. Az egyik alkotást, Dobák Anita százhalombattai 13 éves kislány magyar néptáncot ábrázoló textilképet Nehru aranyéremmel tüntették ki. A Nippon Televízió 11. nemzetközi gyermekrajzversenyén részt vevő mintegy 200 magyar gyermek 93 rajza nyert arany-, ezüst-, bronzérmeket. A japán külügyminiszter különdíját Sendula Angélikának, a keleti Arany János Általános Iskola 12 éves tanulójának ítélték oda.

A díjakat csütörtökön az Országos Pedagógiai Intézetben adta át Timár András főigazgató-helyettes. Az ünnepségen részt vettek az Indiai Köztársaság és Japán budapesti nagykövetségének képviselői.

A könyvhétről jelentjük

ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓK

Az ünnepi könyvhét mai programja az írókkal való találkozás jegyében zajlik. Major Klára délelőtt az Eszaki városrész új általános iskolájának tanulóival találkozik, majd a petőfitelepi fiókkönyvtárba látogat. Gémes Eszter délutén fél 3-kor a szeged-felsővárosi fiókkönyvtár vendége lesz, majd onnan a tápié fiókkönyvtárba látogat, ahol 6 órakor találkozik olvasóival. Mocsár Gábor délután 6 órakor a Taurus Gumigyár szegedi gyáregységében beszélget az érdeklődőkkel.

Balástyán könyvtáráratási ünnepséget rendeznek. Az új helyére költözött községi könyvtár ünnepélyes megnyitását ma délután 6 órakor rendezik, ebből az alkalomból a balástyai olvasók Tóth Bélával találkoznak.

ANTIGONÉ A TÉREN

A Tisza-parti gimnázium irodalmi színpada szerdán délután Szophoklész Antigoné című tragédiáját mutatta be a Dugonics téren. Az 1963. tehát az iskola fennállása óta működő együttes, amely 1978-ban a kazincbarcikai amatőr színjátszó fesztivál-, idén pedig a Nép-művelési Intézet nívódíját nyerte el, dr. Kovács Zoltánné vezetésével eddig elsősorban vidám darabokat adott elő. Illés Gyula Tüvétező című művétől a Szentiványi álomig és az Özvegy Karmányig. (A közeljövőben a színpad a szegedi körzeti stúdió Amatőrök című filmjében szerepel majd.)

A klasszikus görög tragédiát az első, második és harmadik osztályosokból álló diákegyüttes különleges adottságaihoz igazítva, igen jó rendezésben és néhány tehetséges fiatal (például a címszereplő Farkas Teréz és a Kréont játszó Papp Attila) szép teljesítményével adták elő. Kifogásunk csak annyi lehet: bizony kár volt, hogy az együttes nem vette igénybe a könyvhetet rendező városi tanács hangosító berendezését. Hiszen e negyven perces előadás értékeit így jobbra csak az egészen közel ülők élvezhették igazán, arról nem beszélve, hogy a hangszórók — közönség-

csalogatónak sem akármilyenek.

A ZRINYI-KIADÓ NAPJA

A tegnap a Zrínyi Katonai Kiadó volt a könyvtér. Hídvégi István őrnagy, a szegedi helyőrség parancsnokának politikai helyettese megnyitotta beszédében szöjt a három évtizedről, amelyet a katonai könyvkiadás szolgálatában töltött el az 1951. március 20-án még Honvédelmi Kiadó Intézet néven megalakult kiadó. Eddig több mint 1500 kiadványuk látott napvilágot, csaknem 20 millió példányban, s a megjelenő katonapolitikai, szak- és szépirodalmi művekkel is igyekeztek megajándékozni az olvasókat. A gyorsan fejlődő haditechnika, a testvér-

országok hadseregeinek megnövekedett tapasztalatai arra készítik a kiadót, hogy fokozottan tartson lépést a felgyorsult fejlődéssel, s e törekvések jegyében folytassa munkásságát.

A MÁV-szegedi fúvószenekarának muzsikája után rendezték meg délelben a Könyvtér könyvtér-vetélkedőt, amelyet Csatári Csaba, a kiadó munkatársa vezetett. A résztvevőknek 13+1 kérdésből álló haditechnikai totót kellett kitölteniük, s a legjobb eredményt elérők a Zrínyi Katonai Kiadó frissen megjelent könyveit kapták jutalmul. Köztük olyan nagy érdeklődésre számot tartó műveket, mint például Walter Lord: Hihetetlen győzelem, James Aldridge: MacGregor küldetése, Lambert: Dicsőségre ítélt, Zsili: Kutuzov vagy Bokor László: X-óra című könyvét.

Tűzbe vetett evangélium

Baka István új könyve

„Hat verse van, remek líra”, ezt ha jól emlékszem, Szepesi Attila mondta: „ha életében nem ír mást, akkor is megmarad a neve a magyar költészetben”. Veress Miklós vélekedett így több mint egy évtizede, amikor Baka István Szegedre került, s első műveit elolvastuk.

Költő zsenék, botladozások nélkül; aki első próbálkozására végleges szavakat vet papírra, maradandót alkot. Ez volt Baka István tizenöt esztendővel ezelőtt. Tehetséges volt? Persze, csak ezt a szót: tehetséges, annyi minden esendő eredmény jellemzésére használták már, hogy Baka Istvánra nem is illik. Ő több volt már akkor, mint tehetséges — költő volt.

És bátor költő, tudott fűtyülni a divatra, nem vált sem hobóvá, sem romantikussá, sem népiessé. A hókusz-pókuszok álmodern lovagjain meg valószínűleg somolygott is kicsikét. Nem csoda hát, hogy első könyve, az 1975-ben megjelent Magdolna-zápor afféle revelációként hatott, s nemcsak irodalmi berkekben, hanem az olvasók között is.

Ez utóbbit azért tartom fontosnak hangsúlyozni, mert nem hiszek abban,

hogy a modern költészet természetéből adódóan rejtvény kell legyen. A líra lényege örök. Az igazi líra sohasem érthetetlen, hanem ahogy József Attilától is tudjuk: a líra logika!

Baka István jól tudja ezt. Szigorú önmagához. Első könyvére is, a mostanira is a legegyszerűbb formák jellemzők; az uralkodó forma: jambikus szakaszok, keresztmetrekkel.

Ez a formavilág jellemző József Attila három utolsó költészetének csúcspontját jelentő versére is. S a két költő szándéka is valószínűleg közös. A legegyszerűbb forma, s azt a formát kis híján szétfeszítő mondani-
való gyönyörű feszültségét megteremtő.

A mostani karcsú kötet első négy ciklusa egyébként az elsőnek töretlen folytatása. Ezek a versek megjelenhettek volna abban a gyűjteményben is, hiszen segítségük annak megjelenése előtt vetette papírra a költő. Hogy egy könyvből két kötetet csinálni nem az ő hibája. Amíg kiadónkban a kéziratról könyv válik, hosszú évek telnek el.

A Baka István költészetét kevésbé ismerő olvasóknak a Háborús téli éjszaka című ciklus jelenthet némi meglepetést. Nagyméretű vállalkozás ez, Baka költészetének jellemző motívumok új hangszerelésben szólnak meg benne.

A kötet egyébként nem tartogat különösebb meglepetéseket. Jó versekből, mi több ép versekből áll. Amire következtetni lehet: Baka István odahagyta látszik régebbi költészetének formai világát. Megújulásra készül, s biztos, van is ereje, tartaléka hozzá. Költőnek született, nem tehet mást.

Petri Ferenc

Hortobágyi lovasnapok

Ebben az esztendőben július 3-tól 5-ig rendezik meg a hortobágyi nemzetközi lovasnapokat — jelentették be a Hortobágyi Idegenforgalmi Bizottság csütörtöki debreceni ülésén. A pusztai legnagyobb rendezvényére legalább 50 ezer hazai és külföldi látogatót várnak. Ebben az esztendőben is szerepel a programban a díjnyújtás a hortobágyi nagydíjért, továbbá a fogatverseny. Az ország 17 gazdasága 14 négyes és 15 kettes fogatot vonultat fel. A lovasnapokon bemutatkoznak a hajdúsági lovas tornászok. Mind a három napon népi táncjátékot mutat be a Debreceni Népi Együttessel, hortobágyi csikósokkal közösen.

Bártfai Éva mv.

Bártfai Éva, a Grazi Opera magyar művésze énekelte vendégként a múlt heti Traviatát és a szerdai Pillangókisasszony című szerepeit a Zenés színházban. Előbb Pál Tamás, utóbb osztrák kollégája, Wolfgang Bosich dirigálta a szegedi társulatot. Mindkét alkalommal, a rekkenő hőszóra, szép számú közönség gyűlt egybe, s ünnepele nem is érdemtelennül az utószezonok szokásos enerváltságán fölülemelkedő előadásokat, mindennekellően természetesen a hazánkban vendég magyar divát.

Mondhatni ismeretlen névvel érkezett Bártfai, noha külföldön jóideje befutottak számára. Annak idején hasztalan kopogtatott a magyarországi társulatoknál — operából nincs sok, végleg elvezte valamennyit. Vaszy meg is hallgatta, ám szerződést csak később tudott kiadni neki, hogy külföldre már aláírta, korusba. Hanem Grazban előbb-utóbb rámosolygott a szerencse. Gábor

Artemisz lemondta a Varázsfuvalát, s Bártfai egyetlen délelőtti próba árán estére énekelhette az Éj királynőjét — vélhetően jól, hiszen szólistaszerződéssel honorálták. Ő meg mindjárt melegebben a bizalmat azzal, hogy énekesnő nyert Pulában. Két szerkesztői fellépése kedvező benyomást keltett, jóllehet az előzetes hírek nyomán, ha már a kedvencei az Éj királynője, meg a Lammermoori Lucia némi kétkedéssel kellett fogadnunk tőle a Traviatát, különösképpen pedig Butterfly-t. E kétkedés persze gyöpes előítéletek, megcsontosodott konvenciók szüleménye: Bártfai tudniillik az a fajta drámai koloratúr szoprán, ahol a drámai véna nem terheli túlságosan a hangot ahhoz, hogy megőrizze mozgékonyágát. Azon túl, hogy színészként rendkívül magas hőfokot azonosul a figurákkal, szövegének egyszerre tud adni kellő súlyt és technikát. Ha ez a művészvilág feltétlenül hite-

les szerepformálás csak picivel melegebb, olvadozó, nyabb, izgalmasabb hangszínnel párosulna, a hatás fölforrasodna, közvetlenebbé válna, s Bártfaivan világsztárt ünnepelehetnének. Pannaszra persze így sincsen ok. Miként partnereire sem lehet. A Traviatában például Réti Csaba parádés Alfrédje a második felvonásban megfújta azt a magas cét, mely részt gyakorolta elhagyják, a Pillangóban, meg Juhász József (Pinkerton) szótá nagyvonalúan a magasságokat. Nem beszélve Gyimesi Kálmánról, aki mindkét előadás ásza volt, változatlanul illuziókeltő Sharpless és idős Germont — ez utóbbiban elaszul halottuk.

Wolfgang Bosich föltehetően a kevés számú próba okán hagyatkozott inkább a biztonságos megoldásokra. Puccini-képe így ösztönös szövevényen vált felszínessé; nehezebb eldönteni, mennyiben a kényszerűen, s mennyiben lehet róla maga.

gedett ez a kiskutya! Igen, mert a pófája megöszült, a törött első lába úgyszintén, hogy miért épp az a láb, ki tudja? Ezek a külső jegyek. De a belsők! Azok a fontosabbak.

Most már akárki előtte hagyhatja a papucsát, nem rágicsál már. Fogai elől meglazultak, hátul az inyig lekoptak — mivel rájön? A szipolós babát sem rágja ki, de bizonyos alkalmakkor előhozta, ilyenkor játszani kell vele. Játékos kedve tehát töretlen, sőt olykor zsarnoki módon követeli, hogy játszanak vele. Főleg Gazdit szokta megkínálni a babával, mert Pajti szerint ő ért legjobban a babázáshoz, meg aztán Mami gyenge keze nem alkalmas ilyesmire. Pajti olyan bőszerűvel húzza, ráncigálja a babát, hogy ehhez Gazdi karja kell, sőt ő is belefárad olykor.

Rendszerint akkor kerül ilyesmire — babázásra — sor, amikor eljön (felhozzák) látogatóba szülei az Unokát. Nem a régit, hanem az újat, mert a Lány újabb unokával lepte meg Gazdiékat és — Pajti. S hogy Pajti csakugyan öregszik, ezt abból is meg lehet állapítani, ahogy az újabb Unokával bánik. Még éppen csak totyog ez az Unoka, most kezd beszélni tanulni és máris mondjuk ki, hogy a baba, mama után az első értelmes szava az volt: Pajti.

Nagyon szereti az eleven, mozgó, villogó szemű játékszer, mert ő mintha annak tekintené. Pici kezével simogatja, olykor párnának tekint, s ha a lakásban folyton ide-oda bókászva elfárad, a lustán elheverő Pajtra fekteti a fejét, mintha párnának képzelné. Ha Pajti ül, melán elgondolkodva, akkor meg az orrát piszkálja, nyilván, mert tetszik neki, hogy hideg Pajti fekete orra. Aztán a kiskutya szemét bökdösi, a fülét húzálja, s az a roppant furcsa, hogy Pajti mindent eltűri, Tudomásul veszi, hogy ez a kis totyogó emberke a Csalárhoz tartozik, és minden meg van neki engedve. Még a szembökdösés is. Ha már-már komolyra fordulna a helyzet (farokcibálás), akkor sem kap oda, hanem bölcs belátással — elmenekül. Elhúzódik. Vagy pedig előkotorja valahonnan a szipolós babáját, s rákényszeríti Gazdit, hogy vele is játszzék, ne csak mindeki azt a kis vakarcs kétlábú dedelgesse. Régi tulajdonsága — az irigység — tehát nem vesztett ki belőle.

Az utcán is másként viselkedik: jöhet már katonára, rendőrré, testi hibás járókelő, ügyet sem vet rájuk. Különösképpen télen, Fázik. Nem szíve-

sen megy ki az utcára. Valamikor, kölyökkorában, amikor leeseit az első hó, jó vastag vattakaróként borította be a várost, a partokat, dűbentent bálmulta ezt a csupa-csupa fehérséget. Gazdiék úgy döntöttek: megkóstoltatják vele a havat, mert ilyet Pajti most lát életében először. Kivitték a játszótérre, s Gazdi letette. Pajti halatlan izgalommal fúrta magát a puhaságba. Szaladni próbált. Ugrott egyet, belehuppant a hóba. Tetszett neki. Tovább... tovább... ugrott, szlente ficáncolt, s Gazdiék messziről nézték: — volna, ha láthatták volna. De olyan vastag volt a hótakaró, hogy csak egy hullámozó hátat, egyszerűen egy hegyes kutyafarkat láttak — Pajti elűnt. Bizonyítja ezt egy fénykép is, ami sima hómezőn, egy hullámozó kutyahátának a felső szélét, meg egy kutyafarkat ábrázol. Semmi más nem látszik a kutyából.

Ma már nem szereti a telet, a havat. Épp csak annyi időre megy le az utcára, amennyi dolga elvégzéséhez szükséges — hol vannak már a régi, bolondos rohángalások! Ha mégis részánja magát egy kis kóborlásra a jeges, havas fák alatt, rendszerint az a vége, hogy megáll, egy lépést nem tesz addig, amíg Gazdi vagy Mami oda nem megy, és ki nem piszkálja lábujjait közül a beszorult jégrogoscskát, havat. Ilyenkor Pajti feltartja azt a lábát, amelyből ki kell piszkálni azt a valamit. Magyarán mondva: elkényelmesedett. „Ha azt akarjátok, hogy hazamenjek hozzátok, gyertek ide és igazítsátok meg a lábujjaimat.”

Egyetlen dolog emlékeztet ifjúkorára. A kiskutya — mint minden állat kicsi korában — rengeteget tudott aludni. Most, öreg korában, visszatért ez a szokása. Azzal a különbséggel, hogy míg „akkor” elaludt akár a szőnyegen is, most puha és kényelmes hely kell neki, lehetőleg azon a fekhelyen, ahová napközben Gazdi szokott leledőlni, mert ő is elkényelmesedett azóta egy kicsit, meg sokféle betegséggel is ágyba, heverőre húzza. Nem mindig sikerül Gazdi lefekvése, mert menne a fekhelyéhez: foglalt. Pajti a fejét Gazdi párnáján nyugtatja, békésen horkolva alszik. Most mit lehet tenni? Gazdi szép óvatossággal melléfékszik, fejét a párna csücskére teszi, elférnek ők kettesben a kispárnán. Pajti horkant egyet, másik oldalára fordul, és megy az alvás tovább.

(Folytatjuk.)

Mocsár Gábor

Pajti

Tíz év egy kiskutya életéből

„...csendben megöregszünk”

28. Az idézőjel azért fogja össze a címet, mert a két szó valóban egy idézet része. Kiegészítve így hangzik: „Száll az idő, és mi az évekkel csendben megöregszünk.” Szép is, okos is, igaz is. Persze, mert egy igen okos, sőt bölcs embertől, annak is egy irásából származik. Az időszámításunk előtt élt római bölcs Ovidius írásából. Az idő múlását egyébként ezek a római bölcsök nagyon odafigyeltek. Szintén Ovidiusól származik ez a mondat: „Mint a folyóvíz, úgy suhan az idő, s a tovatűnt hullám nem tér vissza többé.” Ezt meg: „Hej, Postumus. Postumus, suhannak a futó évek!”, Horatius írta — máig fennmaradt. Gazdinak, aki szeret bogarászni régi dolgokról szóló könyvek között, ezek a mondatok, mondatok azért jutottak eszébe, mert ránevezett a kosárba összegömbölyödve szuszogó Pajti-ra. Bizony, öregszünk, habár nem is igyekszünk. Ez meg magyar népi közmondás, Hej, Pajti, hol vannak az egykori „dalás idők”!

Tíz év telt el azóta, hogy Pajti a házhoz került, s ez egy ilyen kiskutya életében nagy idő. Minél kisebb a kutya, annál rövidebb az élete. Pajti legfőképpen tizenöt évre van szabva. A nagyobb kutyák élhetnek akár húsz esztendőig is.

Milyen is az öregedő, tízéves Pajti természete, hogyan él?

Nem a régi már ő sem, Persze, Gazdi sem, de most ne róla, hanem Pajtiról beszélünk. Ha kölyökkori önmagával összehasonlítjuk, természetesen óriási a változás, bár az idő múlását Gazdiék alig vették észre, mások szokták mondani, akik éveken át nem látták Pajti: „hogy megöre-